

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Vol.

359

Tan Hazari Prashchhan
Nyasha

Lat

359

गायत्री पुरश्चरणा न्यासाः

: Gayatri Purashcharana Nyā-		: Title
:	:	: Author
:	:	: Editor
:	:	: Year, Vols.
:	:	: Publisher
359:	:	: Remarks

श्रीगणेशायनमः अथगायत्रीपुरश्चरणम् आसौतिर्युते अथह
 तानामृत्विजंजपकर्तृणां प्रासहिकोविधिः ब्राह्मणाः कंबुकुशा
 घासनेउपविश्य आचनंकुर्मुः तद्यथागायत्र्याग्निनिःपादैः पीठं त्या
 आपोद्विष्टा दक्षिणकरमुद्धौ तानुर्जैः कामकरः महैरणायचक्ष
 से उर्ध्वोष्ठमार्जनं उधतीरि योवशिवतं अधरोष्ठं तस्मै भाजयते
 उधोष्ठमार्जनं उधतीरि अधरोष्ठं तस्मा अरंगमा हस्तं ब्रह्मा उमेन
 यस्मै क्षयाय पादो प्रक्षालयेत् आपो जनपा मूर्ध्नि प्रोक्ष्य अंगैः
 पुरं सज्जतांगुलि त्रयेण संस्पृशेत् ॐ भुवः अंगुष्ठं दोहिनीभ्यां दक्षि
 णनासां अंस्वः वामनासां अंमहः अंगुष्ठानामिकाभ्यां दक्षिणनेत्रं अं
 जनः वामनेत्रं अंतपः अंगुष्ठकनिष्ठिकाभ्यां दक्षिणकर्णं अंसत्यं वा
 मकर्णं अंतसवितुः नाभिं अं भर्गो देवस्य हृदि अं धियो धो नः

शिरसि अं मापोऽमोती रसो मृतं दक्षिणां से ब्रह्मभर्तुवः स्वरो म
 वामां से सज्जताभिरं कुलीभिः एनां द्विः प्रणवस्य परब्रह्म ऋषिः अग्नि
 देवता देवी गायत्री उं दः सप्तानां आहतीनां विश्वामित्रभृगुभरद्वा
 ज नसिष्ठगोतमकश्यपांगिरस ऋषयः अग्निवाद्यादित्यबृहस्पतिवरु
 णोद्भवैश्च देवा देवता गायत्र्युद्भिर्जनुष्टुष्टुहृतीषंस्वः तीत्रिष्टुष्टुगत्य
 श्रुं दसि गायत्र्या गाभिर्नो विश्वामित्र ऋषिः सविता देवता गायत्री
 उं दः गायत्री शिरसः प्रजापतिः ऋषिः ब्रह्माग्निवाद्यादित्या देवताः य
 जुश्च उं दः प्राणापाने विनियोगः सप्तविंश हस्तः ऐवकादि क्रमेण प्रण
 वमाहत्यादि जपात्मकं प्राणायामः देवता प्रार्थना सर्वः सोमो म
 मः कालः संध्येकं तान्यहः क्षया ॥ पवनमानोदिकं पतिभरका ॥ रां
 रेचरा मृताः ब्रह्मशासनमाश्रयकः मध्वनिहस्तनिधिं ततोऽंश

१

का नौसंकीर्णमजमानेन वृत्तौ हं पञ्चमानसं कवितगायत्री पुरश्च
 रणस्य सर्वानपरिपूर्णार्थे सहस्रत्रयसंख्याकं गायत्री जपं सर्वं करिष्ये
 तदंगमासनाविधिं भूत उद्दिष्टाण प्रतिष्ठां तर्मात् कानाहि मात्
 कान्यासां गायत्र्यादिन्यासां श्रवणं मातृकान्यासां तुरवेममः
 गणपतये नमः दुर्गायै मातृभ्यो त्रिः प्राणानामम्यः प्रणवस्य परब्रह्मा
 निर्गायत्री गायत्र्या गाथिनो निश्चामित्रः सविता गायत्री अथादिरे
 षः ऋषादिस्मरणं तर्कारस्य वसिष्ठ ऋषिः अग्निदेवता गायत्री
 छंदः उदात्तः स्वरः पंचैकवर्णः मातृकशमनार्थे जपे विनियोगः १
 सकारस्य भारद्वाजो वायु रुद्रिक् स्वरितः स्वरः असितवर्णः उपपात
 कनाशार्थः २ विकारस्य गौतमः सूर्यो नृपुष्व् अनुदात्तः स्वरः
 कपिलवर्णः महापातकनाशार्थः ३ तुकारस्य भृगुर्निष्पृष्टिह

४ मारो भगः प्रलपिः उदात्तस्वरः १०

ती उदात्तस्वरः इन्द्रनीलकण्ठिः ग्रहपीडनाशार्थः ४ विकारस्य
 शोडित्यौर्वमापन्तिः उदात्तः स्वरः अग्निवर्णः ५ ऋणहृत्पापनाशार्थः
 रेकारस्य लोहितेन्द्रस्त्रिष्टुप् स्वरितस्वरः स्फटिकवर्णः अगम्यो
 गमनपापनाशार्थः ६ णिकारस्य गर्गो विष्णवे देवा जगती उदात्तः
 स्वरः विष्णुवर्णः अभक्ष्याभक्षणनाशार्थः ७ मंकारस्य पञ्चमः
 प्रकृतिः अनुदात्तः स्वरः मुक्तावर्णः बभ्रुवधपापनाशार्थः ८
 नकारस्य सनत्कुं तोरकवर्णः पुं वधपापनाशार्थः ९ गो
 कारस्य सत्यनारंगंधर्वो विराट् स्वरितः स्वरः रक्तवर्णः गोवध
 पापनाशार्थः १० दकारस्य गंधर्वः सत्यः पंक्तिः अनुदात्तः स्वरः
 मरुतवर्णः स्त्रीवधपापनाशार्थः ११ वकारस्य कश्यपो मित्रा
 वरुणो पंक्तिः उदात्तः स्वरः शुक्लवर्णः वाक्यलोप्यपापनाशार्थः

स्वकारस्य दक्षिणोऽक्षरः दक्षिणोऽक्षरः उदात्तस्वरः विष्णुद्वयः सप्ततन्माजितपाप

स्वकारस्य कश्चिदप्युदात्तस्वरः कश्चिदप्युदात्तस्वरः कश्चिदप्युदात्तस्वरः
३ ग्रामकोटिच्यपापनाशार्थः १२ धीकारस्य त्रिविधस्योदितपापनाशार्थः
प्रचयस्वरः कुंभवर्णः पितृवधपापनाशार्थः १४ मकारस्य विष्णु
महितः कात्यायनी प्रचयः स्वरः विष्णुद्वयः अन्माजितपापनाशार्थः १५
स्म हिकारस्य पराशरस्वरः प्रचयः स्वरः शंखवर्णः प्र
तिग्रहपापनाशार्थः १६ धिकारस्य पुंडरीको गिरसः कात्यायनी उदा
त्तस्वरः पांडुरोवर्णः पितृमहवधपापनाशार्थः १७ योकारस्य कुंभकोवि
स्वरः देवाजगती अनुदानः स्वरः स्वर्णवर्णः जन्मांतरपापनाशार्थः १८
नः कारस्य गिराभगो बृहती स्वरितः स्वरः सूर्यवर्णः ब्रह्मपदप्राप्त्यर्थः २०
प्रकारस्य दक्षिणोऽक्षरः शर्वोभुवः प्रचयः स्वरः इंद्रनीलवर्णः
विष्णुपदप्राप्त्यर्थः २१ चोकारस्य प्रोब्रह्ममहती अनुदानः
स्व

स्वरः कुंभवर्णः रुद्रपदप्राप्त्यर्थः २२ दकारस्य गस्त्यो ब्रह्मास
त्युदात्तः स्वरः कुंभवर्णः सगुणपदप्राप्त्यर्थः २३ यातकारस्य
विश्वामित्रः सविता गायत्री स्वरितः स्वरः रक्तवर्णः निर्गुणपदप्राप्त्यर्थः २४
सर्वेषां त्यासे जपे च विनियोगः ततो गायत्री न्यासः विश्वामित्ररूपये
नमः शिरसि गायत्री कुंदसे नमः मुखे सवितृदेवताये नमः हृदये ॐ
नमः नाभौ ॐ नमः हृदये ॐ नमः कंठे ॐ नमः शिरसि ॐ ॐ ॐ
पुष्पाभ्यां ॐ तुं तर्जनीभ्यां ॐ मं मध्यमा ॐ अं अनामिकाभ्यां ॐ उं
अङ्गुलिभ्यां ॐ मंदरतल्लक्ष्म्याभ्यां ॐ हृदयादि ॐ भ्रूय
भ्यां ॐ भ्रूयभ्यां ॐ कटिभ्यां ॐ महः सभ्यै ॐ जनः कंठाय ॐ नयः नक्रा
य ॐ सभ्यै ॐ सभ्यै ॐ तस्य विदुः ॐ आपः शिरसे नमः ॐ योतिः ने
त्रयोऽय ॐ रसः जिह्वायाय ॐ अमृतं तल्लक्ष्म्याय ॐ ब्रह्म हृदयाय ॐ भुवि
कवचाय नमः २

रों शिखायाः ॐ ५२ अंगुष्ठाभ्यां भुवः तर्जनीः उचः मध्यमाभ्यां म
 हः अनामिकाः जनः कनिष्ठिकाभ्यां ॐ तयः ॐ संत्यंकरतळकरट्ट
 १भां तत्सवितुर्गुणा वरेण्यं तर्जनी भर्गो देवस्य ध्यायमा धीम
 हि अनामिकाभ्यां धियो यो नः कनिष्ठि प्रचोदयात् करतलकरट्ट
 वा सुभां तत्सवितुः परमात्मने वरेण्यं विद्म्यात्मने तर्ज शिखरे स्वाहा
 भर्गो देवस्य रुद्रात्मने शिखायै शिखायै धीमहि इन्द्रात्मने कवचाय
 धियो यो नः शिखात्मने नमः प्रचोदयात् सूर्यात्मने अस्त्राय
 रुद्राय ॐ अंगुष्ठाभ्यां यो तितर्जनीभ्यां रसः मध्यमाभ्यां अमृत
 अनामिकाभ्यां ब्रह्म कनिष्ठिकाभ्यां भूर्भुवः स्वरों करतलकरट्ट
 १भां एतं हृदयादि अथाक्षरमासः तं नमः दक्षिणादेः सं नमः
 वामपादे विं नमः दक्षिणजानुनी तुं नमः वामजानुनी नं नमः दक्षि

नौरौ रें नमः वामोरौ णिं नमः शुभे यं नमः नाभौ मं नमः शिरसि
 गौं नमः ललाटे दं नमः दक्षिणनेत्रे नं नमः वामनेत्रे स्वं नमः दक्षि
 णकर्णे धीं नमः वामकर्णे मं नमः दक्षिणनासाग्रो हिनमः वामना
 साग्रो धिं नमः वक्त्रे यो नमः चिबुके यो नमः कंठे नं नमः दक्षिणबा
 हो ॐ ग्रं नमः वामबाहौ नो नमः हृदये दं नमः दक्षिणहस्ते पात्र
 नमः वामहस्ते अथ पदानि तत्पदाभ्यां सवितुर्गुणाभ्यां वरे
 ण्यं क द्यौः भर्गो नाभ्यै ह देव हृदयाय धीमहि कुंठाय धियः
 नासाग्राय यः नेत्राभ्यां नः ललाटे प्रचोदयात् मूर्ध्नि वादं यासः
 तत्सवितुर्वरेण्यं नाभ्यै भर्गो देवस्य धीमहि हृदयाय नमः हृदयो
 धियो यो नः प्रचोदयात् कंठाय अथांगुलिभ्यां तर्दक्षिण
 तर्जनीमथ मध्यमाय नमः सदि विं तर्जनीं तुं मध्यमाय नमः

माकां विधाय त्रिः प्रनाम्यै र्मा रूपादिन्यासत्रयं कृत्वा
सर्वभूतं नात्र किंचिद्वन्द्वं तस्यैव क्षम्यमाणं परिपूर्णं तदुक्तं नैव
तदुक्तं अनेन सहस्रत्रयसंख्याकेन गायत्री जपेन श्रीसवितृ
नारदः प्रावरमेष्वरः प्राप्नोत् ॥ इति गायत्री पुराणे गणपतः
श्रीः ॥

354